

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om international godstransport med motorkøretøjer m. v.

Lovforslagets §§ 1-8 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der foretoges derefter afstemning vedrørende forslag til lov om international buskørsel.

Lovforslagets §§ 1-8 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om luftfart.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 54) findes i tidenden sp. 2033, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 267).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af forskellige arvelove.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 32) findes i tidenden sp. 1571, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 275).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, §§ 2 og 3 som ændret efter vedtagelsen af ændringsforslaget til § 1, og § 4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en ensartet lovgivning omfattende ansættelsesforhold for alle lønmodtagergrupper [af Ipsen].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XLII) findes i tillæg A. sp. 2557, fremsættelsen i tidenden sp. 3722).

Forslaget sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, der er fremsat af et medlem af fremskridtspartiet, går ud på at opfordre

[Arbejdsministeren.]

regeringen til at fremsætte lovforslag om ensartede lovregler for alle lønmodtageres ansættelsesforhold.

I bemærkningerne til forslaget siges det, at de forskellige regler, der findes for forskellige lønmodtagergrupper vedrørende ansættelse, ferie, sygdom, graviditet, aftjening af værnepligt, opsigelse m. v., bl. a. er medvirkende til at skabe sociale skel i befolkningen.

Jeg vil gerne indledningsvis gøre nogle bemærkninger om den talmæssige fordeling af de forskellige grupper af lønmodtagere. Det samlede antal lønmodtagere udgør ca. 2 mill.; ca. 1 mill. er faglærte og ufaglærte arbejdere, der for langt de flestes vedkommende er omfattet af kollektive overenskomster. Antallet af funktionærer, hvis forhold reguleres af funktionærloven, kan vel skønsmæssigt ansættes til 600.000, ca. 76.000 er statstjenestemænd, der er omfattet af tjenestemandsløvgivningen, og ca. 70.000 er kommunale tjenestemænd. Antallet af lønmodtagere ansat på overenkomst med staten er ca. 57.000, hvoraf ca. 19.000 er overenskomstansatte akademikere.

Jeg er enig i, at der på trods af de forskellige vilkår, der gør sig gældende fra område til område, er en række fælles hensyn, der nok i højere grad, end det er tilfældet i dag, bør tilgodeses for alle lønmodtagergrupper. Der kan her peges på den beskyttelse i første række med hensyn til sikkerhed i ansættelsen, som funktionærgruppen og vel især tjenestemandsggruppen har. I en lang række kollektive overenskomster, der omfatter arbejdere, er der imidlertid indeholdt regler om opsigelsesvarsler, og i hovedaftalen er fastsat regler om afskedigelsesnavn med adgang til at yde erstatning for urimelig afskedigelse.

Man bør i denne forbindelse erindre, at baggrunden for gennemførelsen af funktionærloven i 1938 i første række var ønsket om at beskytte en gruppe lønmodtagere, der var særlig udsat som følge af ingen eller kun dårlig organisationsmæssig tilknytning.

Også på andet lovgrundlag er der allerede i dag på adskillige områder tilvejebragt fælles regler om ansættelsesforhold: jeg vil her nævne ATP-loven og dagpengeloven, der principielt omfatter hele den erhvervsaktive del af befolkningen. For

funktionærer og arbejdere kan som et eksempel på fælles lovgivning endvidere nævnes ferieloven.

I vurderingen af det foreliggende forslag må imidlertid indgå, at arbejdsmarkedets vilkår traditionelt primært har været fastlagt gennem forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter, og det er da også netop gennem indgåelse af de kollektive overenskomster, lønmodtagerne har haft adgang til at få tilgodeset de ønsker, der på forskellige tidspunkter har trængt sig på.

Bl. a. fordi mange lønmodtagergruppers vilkår er forskellige, må det nok betvivles, om det vil være rigtigt på nuværende tidspunkt at søge gennemført en lovgivning som den, forslagsstilleren ønsker. Jeg mener, at en fælles lovgivning for alle lønmodtagere, hvis den skulle søges gennemført, bør ske på grundlag af de tendenser på arbejdsmarkedet, som er tydelige, men som næppe endnu er tilstrækkelig afklaret.

Jeg vil altså ikke på forhånd afvise, at udviklingen på videre sigt kan gøre en fælles lovgivning aktuel, måske på baggrund af ændringer i sammensætningen af lønmodtagerne. Bemærkelsesværdigt er det således, at funktionærgruppen fra 1960 til 1972 voksede med gennemsnitlig godt 43.000 årlig, og det må påregnes, at stigningen fortsætter.

Som situationen er i dag, kan jeg altså ikke på nærværende tidspunkt gå ind for en fælles lovgivning på området, og jeg kan derfor ikke anbefale det foreliggende forslag. Jeg skal kun føje til: det er en ønskelig udvikling, men i øvrigt et kompliceret emne at gå i gang med.

Erling Dinesen (S):

En ensartet social tryghedslovgivning for alle lønmodtagere er vi i socialdemokratiet principielt tilhængere af, men når dette er sagt, må det føjes til, at det må naturligvis afhænge af en sådan lovgivnings indhold — og det fremgår efter min opfattelse ikke klart af det forslag, vi her behandler — om det f. eks. er hensigten, at tjenestemænd og funktionærer skal have samme vilkår som lønarbejderne i det private erhvervsliv, altså en forringelse af deres nuværende vilkår, eller om det er meningen, at man vil give alle lønarbejdere samme sociale tryghed i ansættelsen, som funktionærer og tje-

[Erling Dinesen.]

nestemænd i dag har. Det mener jeg vi må have klar besked om, før man endeligt kan vurdere forslaget.

Jeg vil gerne føje til, at det i øvrigt også er et forhold, som i høj grad berører de kollektive overenskomster, der er afsluttet på arbejdsmarkedet. Det spiller en meget vigtig rolle, hvad arbejdsmarkedets parter mener om disse forhold, og det gælder ikke mindst LO-organisationerne, som har meget afgørende interesser her.

Jeg vil gerne understrege, at i socialdemokratiets arbejdsprogram er det klart tilkendegivet, at socialdemokratiet vil arbejde for at sikre de forskellige lønmodtagergrupper fuld social ligestilling og samme ansættelses-tryghed. Det er heldigvis sket i en vis udstrækning, bl. a. fordi LO-medlemmerne efterhånden har opnået en række sociale goder, der tidligere alene var forbeholdt funktionærgrupper eller tjenestemandsgupper. Det gælder bl. a. i spørgsmålet om længere opsigelsesvarsler, det gælder problemet omkring sygedagpenge, hvor vi med dagpengereformen kom et godt stykke vej frem, det gælder spørgsmålet om bedre ferieregler, det gælder ATP-pensionen, og nu kommer 40 timers arbejdsugen i indeværende år.

Lønarbejderne har derimod ikke opnået fuld social ligestilling; altså selv om der er sket disse forbedringer, har man ikke hermed opnået fuld social ligestilling med andre lønmodtagergrupper. Derfor mener vi, at disse beskyttelsesregler må udbygges yderligere for at sikre stadig større tryghed i arbejdsforholdet, uanset hvilken stilling man bestrider, uanset hvilken uddannelse man har, og uanset hvilken løn man oppebærer. Jeg er klar over — og det har arbejdsministeren jo ret i — at det er ikke så ligetil en sag, bl. a. fordi vilkårene på arbejdsmarkedet er så forskellige.

Derfor er disse problemer, som for mig at se er meget afgørende problemer, heller ikke løst ved at vedtage et forslag som det, vi her behandler. Jeg ved, at man i Sverige sidste år har vedtaget en lovgivning om social tryghed for alle lønmodtagere, i alle tilfælde uden for tjenestemandsområdet, så vidt jeg har forstået. Jeg håber også, at vi når dertil, men det kræver et temmelig omfattende undersøgelsesarbejde, bl. a. fordi vi i forvejen både har en tjenestemandsløvs og en

funktionærlovgivning, som man jo ikke kender tilsvarende andre steder.

Jeg synes derfor, det burde overvejes meget grundigt at nedsætte en kommission med den opgave at finde ud af, på hvilken måde man sikrer, at alle lønmodtagere opnår en virkelig social ligestilling, og det vil vi gerne medvirke til overvejelserne af.

Ivar Hansen (V):

Om det foreliggende forslag til folketingsbeslutning kan man i hvert fald sige, at det er kort i sin formulering, nok også for kort, når det i virkeligheden omhandler en meget vidtgående og også indviklet problematik på arbejdsmarkedsområdet. Men desværre synes jeg, at der savnes præcision i indholdet, for det fremgår jo ikke, i hvilken retning man ønsker de ensartede ansættelsesforhold skal tage sigte. Ønsker man — og det synes jeg ville være rart at få afklaret — at skabe samme sikkerhed i ansættelse for alle, som gælder inden for tjenestemandsgupperne, eller er det det private arbejdsmarkeds ansættelses- og opsigelsesvilkår, man ønsker indført for alle lønmodtagergrupper? Jeg synes nok, en mere principiel tydeliggørelse af hensigten med forslaget var ønskelig.

Der nævnes i bemærkningerne til forslaget begrebet ferie og sygelønsproblemer. Der vil jeg gerne sige, at vi har jo en ferielov, der giver alle lønmodtagere ret til ferie, og folketinget vedtog sidste år en sygedagpengelov, som giver ret til sygedagpenge fra første sygedag. Man kan derfor med rimelighed, synes jeg, sige, at vi er kommet ret langt, i hvert fald på disse områder.

Forslaget nævnte også forskelsbehandlingen ved værnepligt. Der vil jeg gerne sige, at her er et område, hvor man med god grund kan sige, at der er forskelsbehandling for forskellige grupper af unge, der bliver indkaldt til værnepligt, rent lønmæssigt, og det er et forhold, som vi gerne vil være med til at rette, men det er nok ikke et forhold, der kan motiveres i begrundelsen for en ensartet ansættelseslovgivning for alle lønmodtagere. Det er nok i virkeligheden et forslag, der motiveres, at det er en problematik, der skal løses ved indgreb på enkelte områder.

Det postuleres i forslagets bemærkninger, sådan kan man vist godt sige, at forskelligartede ansættelsesvilkår, som der står, ska-

[Ivar Hansen.]

ber sociale skel i befolkningen. Nu har vi efterhånden i mange år haft fuld beskæftigelse og endda næsten mangel på arbejdskraft, så jeg tror nok, man må sige, at hvis vi i dag har sociale skel — og det har vi vel nok på nogle områder — så har det nok først og fremmest andre årsager end de rent ansættelsesmæssige vilkår. Vi må meget nøje overveje — og jeg mener, det på forhånd er tvivlsomt — om en fuldt og helt ensartet ansættelseslovgivning overhovedet er ønskelig, og det må her også i høj grad bero på den indstilling, som arbejdsmarkedets parter har til disse ting; jeg mener i øvrigt, at det er et spørgsmål, der stadig væk i første række bør løses gennem aftaler på arbejdsmarkedet.

Vi ved, at sikkerhed i ansættelse er noget, de fleste prioriterer højt, og jeg mener derfor, at det, vi herfra i første række skal interessere os for, er at sikre en høj grad af, hvad jeg vil kalde for mobilitet mellem de forskellige arbejdssektorer både i den offentlige sektor og på det private arbejdsmarked.

Vi vil gerne være med til at stille det spørgsmål, om den offentlige sektor udover arbejdskraftbehovet for at løse de lovbestemte aktiviteter også øver ansættelsestiltrækning på grund af særlig gunstige ansættelsesvilkår. Det gælder også den lønpolitik, som den offentlige sektor fører, og forskellige andre ting, men det er nok et spørgsmål, der bør ses i forskellige andre sammenhænge end de her nævnte.

Jeg vil gerne sige til slut, at vi forventer en klargøring fra forslagsstillerens side under det udvalgsarbejde, der nu kommer i gang i arbejdsmarkedsudvalget, men vi vil altså på forhånd rejse tvivl om, hvorvidt det i virkeligheden er ønskeligt med en ensartet ansættelseslovgivning for alle lønmodtagergrupper.

Erik Hansen (RV):

Man kan vist uden overdivelse sige, at det er en lille tekst i forslaget med et vældigt omfang af virkning, om man fik det gennemført. De 3½ linje over 2 spalter dækker et kolossalt antal menneskers hverdag, og de tryghedsbestemmelser, som kommer ind under det, der står i bemærkningerne om ansættelse, ferie, sygdom, graviditet, aftjening af værnepligt, opsigelse

osv., er jo i virkeligheden et så kæmpestort og kompliceret område, at man må formode, at forslagsstilleren enten med nogen betænkelighed har givet sig i kast med det eller måske kun har kendt en begrænset del af det, han gik i gang med.

En anden ting, som også skal tages med her, er, at stort set alle disse bestemmelser, i hvert fald de som angår de egentlige tryghedsbestemmelser, i lovgivningen er det minimale. En lang række lønmodtagergrupper har foruden disse minimale tryghedsbestemmelser betydelig bedre aftaler truffet mellem organisationen og arbejdsgiverne, og det drejer sig vel i første række om de aftaler, som er truffet mellem på den ene side den offentlige sektor som arbejdsgiver og på den anden side de organer, som varetager de offentligt ansattes interesser.

Men når det er sagt om det minimale og om det, som er føjet til og bygget til i form af særlige aftaler, skal også siges, at hvis forslagsstilleren har haft i tankerne at søge at gøre vilkårene og trygheden for de grupper bedre, som har de svageste organisationer som talsmænd, så vil jeg næsten sige, at der kan være et langt stykke hen ad vejen, hvor vi kan slå følge.

Må jeg så sige, at når man igennem årene her i tinget har været med til at gennemføre tjenestemandsløvgivning, funktionærløvgivning og en lang række love på det arbejdsmarkedspolitiske område, så er det lidt dristigt ligesom med et pennestrøg at fjerne alle disse virkelige betydningsfulde goder og tryghedsbestemmelser.

Men en anden ting er jo, at vel er der også en interesse hos lønmodtagerne på arbejdsmarkedet i at få fjernet en del af forskellighederne, men jeg vil også gerne straks føje til, at jeg tror, der er en oplagt interesse hos nogle lønmodtagere i at have anderledes ansættelsesforhold end dem, som gælder for flertallet. Man skal ikke tro, at hvis man forsøger at uniformere vor lønmodtagerlovgivning, så gavner og glæder man alle kredse inden for lønmodtagerne. Så dette forslag om ligesom med en fast hånd at gøre den ensartet, tror jeg ikke er noget, som just påkalder særlig velvilje fra alle steder.

Der er i øvrigt i hele udviklingen i vort samfund på arbejdsmarkedet en betydelig tendens til, at flere og flere går over til det, man kalder funktionærstatus. Det er vel en

[Erik Hansen.]

udvikling, der ligger i sig selv, og det er vel i øvrigt også en udvikling, som vi ind imellem med lidt støtte kunne hjælpe videre på vej.

Må jeg til slut sige, at jeg tror, vi i denne lovgivning som i andre på samme felt skal være meget opmærksom på, at der er lønmodtagergrupper i vort samfund, som er mere udsat end andre. Det er dem, som har specielt job, dem, som når op i aldersgrupper, hvor det er svært at gå hen og finde nye skorstene, der ryger. Jeg tror ikke, man gør god gerning, om man fjerner trygheden i hverdagen for disse udsatte grupper.

Jeg vil gerne sige på mit partis vegne, at vi vil være med til at arbejde videre på sagen, og for så vidt har vi sympati for, at man arbejder med disse problemer, men jeg vil også gerne sige — og det skal heller ikke misforstås — at vi i mit parti lægger stærk vægt på, at folk ligesom kan have ro i hverdagen, kan føle tryghed i en tid, der i øvrigt på mange områder godt kan føles en lille smule utryk. Men vi har arbejdsvillighed og vilje til medarbejderskab i det videre arbejde med disse vældige problemer, som vi i øvrigt havde taget hul på, før dette forslag blev fremsat.

Simonsen (KF):

Der er allerede gjort mange bemærkninger om enkelheden i det forslag, som vi står over for her. Man kunne føje den til, at foreløbig er der også kun én forslagsstiller, nemlig hr. Ipsen, og det kunne måske være interessant at vide, om det er et fuldstændigt privat forslag, det her drejer sig om, eller om det er fremskridtspartiets tankegang, som her lægges frem til debat i folketinget. Det synes jeg var rart at få afklaret.

Lad mig om selve indholdet i forslaget sige, at for mig at se er det på mange måder et logisk forslag, så meget skal medgives forslagsstilleren, hr. Ipsen. Men jeg vil dernæst føje til: jeg synes ikke, det er særlig hensigtsmæssigt, og jeg tror ikke, det er særlig realistisk.

Hr. Erik Hansen var bl. a. inde på spørgsmålet om, hvorvidt det nu også er rigtigt at indføre alle lønmodtagere i et uniformeret system, og hertil vil jeg sige: nej, det er det efter vor opfattelse absolut ikke. Vi har, som også arbejdsministeren har trukket det op i sin besvarelse, en traditionel opdeling i

3 hovedgrupper af lønmodtagere: tjenestemænd, funktionærer og lønarbejdere. Hvad angår tjenestemændene, er vi da meget vel opmærksom på, at selve tjenestemandssystemet nok har behov for en modernisering og tilpasning til den moderne samfundsudvikling, men vi skal jo ikke glemme, at der i selve tjenestemandssystemet ligger noget meget fundamentalt, nemlig dette at være ansat i den offentlige sektor med de krav til loyalitet og forpligtelser over for samfundet som helhed, som er knyttet til ansættelsesforholdet; det kan man ikke sådan uden videre køre over i hele gruppen

Hvis vi tager funktionærgruppen, ja, så har vi den specielle situation her i landet, at vi er det eneste land i verden, der har forholdene omkring funktionærerne afklaret i en funktionærlovgivning, og det har jo været diskuteret meget gennem tiderne, om det er rigtigt eller ikke rigtigt. Vi mener, det er rigtigt. Her støder vi igen på en gruppe lønmodtagere, der qua arbejdets art — for det er jo arbejdets art, der i og for sig er afgørende for, om de er omfattet af funktionærloven eller ej — også har en form for tilknytning til deres virksomhed, der bevirker, at ansættelsesforholdene f. eks. er anderledes end dér, hvor tilknytningsforholdet er væsentligt fjernere.

Må jeg sige om den tredje hovedgruppe, nemlig lønarbejderne — hr. Erling Dinesen var vist også inde på det — at her støder vi på, at deres arbejdsforhold, bl. a. hvad angår ansættelse og opsigelse, i høj grad afklares via kollektive overenskomster. Og så kan man spørge: er der egentlig overhovedet noget ønske i denne gruppe om, at folketinget fastsætter disse ting, at den ikke selv skulle forhandle sig frem til dem? Jeg må indrømme, at jeg har meget svært ved at forestille mig, at det skulle være et meget stærkt ønske hos denne gruppe.

Det er klart, at forholdet de tre grupper indbyrdes ændrer sig via samfundsudviklingen, og det nævnte ministeren også, men dette at ændre selve grundlaget for de tre hovedopdelinger tror jeg egentlig ikke, vi vil komme særlig godt af sted med, og jeg tror ikke, behovet er særlig stort.

Men hvis man nu skulle forfølge tankegangen bare et øjeblik, så måtte den vel gå i retning af, at man ligesom skulle finde et gennemsnitssystem, og så kunne det vel

[Simonsen.]

være nærliggende at sige: ja men så var det måske funktionærloven, der ligesom var mellemproportional mellem de tre hovedområder, som vi beskæftiger os med. Men så er vi jo i den situation, at der er nogle, der skal have deres forhold forringet, da jeg ikke går ud fra, at nogen er indstillet på, at alle skal have nøjagtig det samme i toppen.

Det er de problemer, vi stilles over for i praksis, når vi skal tage stilling til den slags forslag. Efter vor opfattelse er der uanset logikken intet behov for og ingen primære ønsker fra virkelig centrale grupper af lønmodtagerne om at få de eksisterende forhold ændret.

Jeg hæftede mig meget ved, at hr. Erling Dinesen nævnte socialdemokratiets stilling og her gjorde gældende, at man i og for sig, sådan måtte jeg forstå det, teoretisk set kunne se meget rigtigt i dette, men også havde nogle praktiske indvendinger, og så føjede han til: men vi kunne godt nedsætte en kommission til at se på det. Her må jeg stille det spørgsmål: hvad skal vi bruge den kommission til, hvis det er sådan, at der stadig væk er et overvejende flertal i folketinget, der finder, at det slet ikke er så dårligt, som systemet fungerer for øjeblikket? Vi kan begrave tingene i en kommission, hvis vi har lyst til det, men der skal ligesom være noget at begrave, før man beslutter sig for det, og derfor vil jeg sige, at jeg synes egentlig ikke, at det er nogen særlig god idé.

Vi har en vældig tendens til i dette hus at skulle ændre på alt. Vi glemmer meget ofte at se på, om der er et behov, om der virkelig er nogle ønsker fra de grupper, vi taler om, om at ændre det. Jeg mener at dette er et helt oplagt eksempel på, at der hverken er behov eller ønske, og derfor synes jeg egentlig ikke, at folketinget skal bruge så forfærdelig meget tid til at se på selve det, der er hovedprincippet i forslaget: en fælles ansættelseslovgivning.

Melchior (CD):

Jeg har længe spekuleret over, om det ikke var andet end negative ting, altså utilfredshed og sligt, som var baggrunden for, at vi fik et parti, der hedder fremskridtspartiet. Det her foreliggende forslag er for mig svaret på spørgsmålet.

Her har vi et positivt udspil, som efter

min og min partigruppens mening i sig selv er så værdifuldt, at det simpelt hen berettiger dette partis tilkomst. Det kunne og det burde næsten have været et centrum-demokratforslag, men vi er i stedet for at være misundelige meget tilfredse med, at der nu røres ved denne sag.

For nok siger hr. Simonsen, at vi rører ved for mange ting, og det er da rigtigt, men det betyder ikke, at vi ikke skal røre ved de afgørende ting, og her røres der ved en af de få virkelig afgørende skævheder, der går ned gennem samfundet, netop den opdeling i tre lønmodtagergrupper, som flere af ordførerne allerede har nævnt. Lad mig citere Arbejdsgiverforeningens næstformand, direktør Kaj Poulsen, der allerede for 5 år siden sagde, at vi burde have funktionærloven afløst af en medarbejderlov. I de virksomheder, hvor jeg har gjort tjeneste, har vi ikke haft arbejdere og funktionærer, men vi har haft medarbejdere.

Er der i det hele taget nogen, der kan forklare mig, hvad der placerer ét menneske som arbejder og et andet som funktionær? Jeg går ud fra, arbejderen også er funktionær, og at funktionæren også er arbejder. Jeg tror, at jeg har fundet den eneste mulige og næsten alle forhold dækkende definition på dette: arbejder er enhver, der producerer, og funktionær er enhver, der administrerer, det være sig ved lager, bogføring, salg, ledelse etc., og der er ikke tilbage i dagens samfund nogen hverken privatøkonomisk, samfundsøkonomisk eller nationaløkonomisk begrundelse for at opretholde de store uligheder mellem disse to eller lad os sige tre lønmodtagergrupper, som vi har konserveret af bare ugidelighed, og fordi de, der har det bedre, har så svært ved at se, at de, der har det mindre godt, kan få nogle af de rettigheder, man allerede selv har, uden at man selv lider skade derved. Jeg var meget lykkelig for at høre hr. Erling Dinesens positive indstilling til de tanker, der er vakt her.

Jeg er da enig med de andre ordførere i, at så godt initiativet er — og det mente vist de fleste, så vidt jeg har hørt efter, undtagen hr. Simonsen — så nemt er hr. Ipsen sluppet om ved det, men o. k., man skal pirke ved noget, før der kan komme gang i det, og jeg er også enig i, at det indeholder et enormt kompleks af problemer, mange

[Melchior.]

slags problemer. Der vil være mange undtagelser og særsituationer at tage hensyn til. Man er kommet nogen vegne med dagpengeordning, afskedigelsesløn og andre ting, som gør situationen bedre i dag, end den engang har været, men hvad er det, der begrundes, at et menneske, der er producerende, får 90 pct. af sin gage, når hun eller han er syg, medens den, der administrerer, får 100 pct.? Er der nogen, der kan give mig svaret på det? Hr. Simonsen forsøgte forlods ved at sige, at funktionæren har en anden stilling i firmaet, en anden tilknytning til firmaet. Ja, det er rigtigt, og det kan jeg også svare på, hvorfor han har. Fordi han bliver behandlet anderledes. Det er da klart, at for lige ydelse, for lige loyalitet osv., osv. kræves der lige vilkår. Giv arbejdere, giv kvinder i 30, i 50 år samme vilkår, som mænd og funktionærer og tjenestemænd har haft i generationer og i århundreder, så garanterer jeg for, at gruppen arbejdere er lige så tilknyttet, lige så loyal, lige så reel og ærlig som gruppen funktionærer og vil vise de samme dyder.

På samme måde er det med spørgsmålet om opsigelsesvarsel, med spørgsmålet om intervaller for udbetaling af løn. Enhver funktionær føler fordel ved at få månedsløn. Hvorfor skulle man, fordi man producerer og ikke fakturerer, føle det bedre med 8 dages eller 14 dages løn, hvilket det også rent nationaløkonomisk og virksomhedsøkonomisk er vanvid at holde fast ved?

Sådan er der en lang række punkter, som trænger til at rodes op, og hensigten er sikkert ikke fra forslagsstillerne — det er da bestemt ikke min — at der skal være tale om lighed i betydningen ensretning, men der skal være tale om lighed i betydningen lige muligheder. Der skal ikke være en uniformering. Det behøver ikke at gå ud over bevægeligheden, fordi man tilgodeser mennesker, som har det tryghedsmæssigt set ringere end én selv.

Det er efter min opfattelse årtiets store opgave, der her er rørt ved, og jeg støtter varmt hr. Erling Dinesens tanke om en kommission, om den nu skal være på den anden eller den tredje måde. Vort parti vil gerne medvirke til et positivt, et langt og et grundigt arbejde om dette forhold.

Aage Frandsen (SF):

Det forslag, vi behandler, er på mange måder ganske utraditionelt i forhold til dem, vi er vant til at se på folketingets bord, på grund af dets korthed og enkelhed. Det ligner ikke det, vi plejer at se herinde. Det ligner mere en slags programmerklæring fra en organisation eller et parti, som skal viderebearbejdes, inden man lægger det på folketingets bord, for der er jo ikke tale om her, at man kan se, hvad forslagsstilleren i grunden har tænkt sig. Der er tale om nogle principper, som vi alle sammen måske kan tilslutte os, men hvad de principper i øvrigt indebærer, er det meget svært at tage stilling til, det er meget svært at se, hvad det i grunden er, man vil med det.

Hr. Melchior havde nogle rosende ord til forslagsstillerens parti om forslaget her. Nu er jeg ikke klar over, om det er hele fremskridtspartiet, der står som forslagsstiller, det tyder det ikke på, da man kun har hr. Ipsens navn med som forslagsstiller. Der er måske nok nogle pæne principper i det, men jeg synes, at man bruger folketingets tid på en lidt mærkelig måde, idet man simpelt hen ikke har bearbejdet tingene og vist, hvad det i grunden er, man vil med det, og vi har derfor svært ved fra anden side at tage stilling til det.

Når man så fra hr. Melchior's side får at vide, at der ligger en masse gode ting i forslaget, som man bør kunne være positiv overfor, så undres man i høj grad, når netop de samme partier, når der ligger et konkret forslag om at ligestille arbejderne med funktionærerne, så ikke er med. Vi har for ikke så lang tid siden her i folketinget diskuteret spørgsmålet om arbejdsløshedsunderstøttelse, og man har tidligere diskuteret spørgsmålet om sygedagpenge. Hvor var de partier da henne, som nu taler om, at man skal ligestille? De var i hvert fald ikke på den positive side.

Da vi havde fremsat vores forslag om fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste, fik vi kun støtte fra ét parti, nemlig kommunisterne, mens alle andre partier, også de partier, der nu taler pænt om, at man skal ligestille, ikke var med. Det er netop et typisk eksempel på, at når vi taler i abstrakte baner om, at menneskene skal have det bedre og vi

[Aage Frandsen.]

skal have en fredelig verden, så kan vi alle sammen være med, men når der skal tages konkret stilling til det og det koster kroner og øre, så kniber det i høj grad.

Derfor er jeg ikke klar over, om der ved forslaget her er tale om, at man vil ligestille ved at sætte nogle op, eller der er tale om, at man vil ligestille ved at sætte nogle ned.

Skulle man vurdere fremskridtspartiets adfærd herinde i folketinget, tyder det stærkt på, at ligestillingen skal ske på den måde, at man fratager en række funktionærgrupper en række af deres rettigheder. Vi har i hvert fald ikke set antydning af ønske om, at arbejderne skal have ligestilling med funktionærerne, f. eks. når det gælder fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste eller for sygdom.

Og så endelig til allersidst. Man siger i bemærkningerne, at disse forskelle mellem funktionærgrupper og arbejdergrupper er en af de ting, der skaber sociale skel. Ja, det er en af de mindre ting, der skaber sociale skel. De afgørende ting, der skaber sociale skel, er nogle helt andre. Det er spørgsmålet om, hvem der ejer produktionsmidlerne, hvem der køber arbejdskraften, og hvem der sælger arbejdskraften.

Dér er der virkelig tale om sociale skel. Der er selvfølgelig også tale om skel, når det drejer sig om de forskellige lønmodtagergrupper, men mit indtryk er altså, at fremskridtspartiet ønsker at hæfte sig ved nogle små ting på overfladen uden at gå i dybden netop i et forsøg på at aflede opmærksomheden fra de faktiske forhold. Det bliver til, at nu skal alle lønmodtagere være ens, og så glemmer vi i øvrigt, hvordan forholdene er omkring os. Når man så endelig skal tage konkret stilling, er man ikke med.

Bracher (KrF):

Det er besnærende at sige, at der må være ensartede lovregler for alle lønmodtageres ansættelsesforhold, men de meget forskellige vilkår, der findes på arbejdsmarkedet, gør, at det må blive en meget kompliceret sag.

I de forskellige overenskomster er der efterhånden indbygget bestemmelser, som peger hen mod en ensartethed på de områder, som nævnes i forslaget.

Ministeren pegede på, at det er en ønskelig udvikling at nå længere frem ad denne vej, og det er vi enige om. Vi vil gerne være med til at gå videre ad denne vej. Vi afviser altså ikke forslagets substans, men kan ikke gå ind for en folketingsbeslutning om sagen.

Kaj Hansen (DKP):

Det undrer mig faktisk, at en del af ordførerne tilsyneladende ved så meget om dette 4 linjers forslag, der ser ud, som om det er rystet ud af ærmet, uden at man virkelig kan se, hvad hensigten med forslaget er. Det eneste, der står, er, at der skal være ensartede lovregler for alle lønmodtageres ansættelsesforhold. Det vil vi da ikke skrive under på. For hvad er det for lovregler, det drejer sig om? Det fremgår overhovedet ikke af forslaget. Hvad er det, der skjuler sig bag dette forslag? Hvordan skal disse ensartede regler fremkomme? Betyder det, at der er nogle, der skal have deres ansættelsesforhold forringet? Eller skal man hæve dem med de dårligste ansættelsesforhold op til dem, der har væsentlig bedre ansættelsesforhold? Jeg synes, det havde været rimeligt, om forslagsstilleren bare antydningvis havde redegjort for, hvad hensigten med forslaget var.

Jeg blev også lidt mærkelig til mode, efterhånden som denne debat skred frem her, ved den vældige kærlighed, man nu har til de lønmodtagere, som ikke har de samme vilkår som funktionærer. Det er dog alligevel fantastisk. Man har adskillige gange her i folketinget behandlet ganske konkrete forslag som fuld dækning for arbejdsløshed, fuld dækning under sygdom, men hvor var folketinget da henne? Nu hører man nogle flotte ord, og det er, fordi det foreløbig er sådan, at dette forslag ikke koster noget, men lad os så se, når der kommer konkrete forslag på bordet, om der så er lige så stor vilje til at få dem gennemført.

[Kaj Hansen.]

Der er også andre ting, der kan gøre én betænkelig ved denne sag. Har dette noget med den frie aktionsret at gøre? Er det sådan, at forslagsstilleren tænker sig, at arbejderne skal betale disse ansættelsesforhold ved på anden måde at lade sig binde fagretligt? Så kan jeg næsten på forhånd sige, at fagbevægelsen har ikke nogen tanker om at give afkald på sin frie aktionsret.

Men det er da klart, at det er et meget stort krav i arbejderbevægelsen at få trykthed i ansættelsen, og der er også kommet mange ting frem, bl. a. det spørgsmål, som er ganske ligetil, hvorfor arbejderne ikke skal være med til at bestemme, hvem der skal ansættes på virksomhederne, og hvem der skal afskediges. Det er simpelt hen et spørgsmål om medbestemmelsesret.

Hvis man virkelig vil gøre dansk arbejderbevægelse en tjeneste, så går man ind for de utallige krav, der er kommet fra arbejderbevægelsen om at give arbejderklassen her i landet medindflydelse på alle områder, også hvad angår trykthed i ansættelsen.

Mølgaard (DR):

Jeg føler i virkeligheden ingen grund til at betvivle den gode vilje bag dette forslag, men den gode vilje gør det ikke alene. Der er behov for at sætte sig konkret ind i de faktiske forhold og de reelle behov, i baggrunden for den eksisterende tingenes tilstand, og i den henseende vil jeg nok kritisere forslagsstillernes indsats.

Retsforbundets gruppe er for så vidt enig i det synspunkt, at diskrimination, ulighed, kløfter osv. imellem befolkningsgrupper er af det onde, men forskellige vilkår i et sæt henseender kan godt betinge mangt et sted også andre forskelligheder.

Lad os nu tage tjenestemændene. Samfundet har en vis interesse — endog en stor interesse — i at opretholde visse livsvigtige samfundsfunktioner i enhver situation. Tjenestemandssystemet er bygget op for at sikre dette, og det har i høj grad bidraget hertil. Der har været behov for at betale en vis pris for dette, der er ydet visse goder, f. eks. pension, men den er da rigtignok også blevet benyttet som argument under andre omstændigheder, hvor lønforholdene i øvrigt diskuteredes for disses vedkommende.

Man kan så spørge, om tjenestemandsan-

tallet er for stort i forhold til behovet for at holde de egentlige nødvendige samfundsfunktioner i gang i enhver situation. En vis erkendelse af, at det har været for stort, er vel baggrunden for, at tjenestemandsaftallet er på vej nedad, at man på flere og flere områder overenskomstansætter i stedet for at opretholde tjenestemandstillinger. Det er i orden mange steder, men det er også diskutabelt andre steder, har vi oplevet.

Er tjenestemandsgoderne for store? I visse perioder har de måske nok været det. Det vil vi gerne være med til at se på, ligesom vi gerne vil være med til at se på offentligt overenskomstansattes vilkår for at sikre ligheden så langt, som lighedsbetragtninger kan bære.

Tjenestemandssystemet er baseret på en tjenestemandsslov, og når man ser, hvor mange detaljer den rummer med hensyn til opsigelsesregler, uopsigelighed reelt, tjenesteplichtsregler, ferieregler, pensionsregler, ja, så må jeg over for dette sige, at vi vil ikke være med til at påtrykke det private erhvervsliv og det øvrige arbejdsmarked vilkår af den art. Vi må sige nej til at overføre disse ting til det private arbejdsmarked, som i øvrigt også meget vil have sig det frabedt.

Behovene er overordentlig forskellige, og ønskerne varierer inden for de enkelte grene af samfundslivet, specielt da også inden for det private område.

På det private arbejdsmarked har vi en ulighed mellem to kategorier af ansatte, kaldet funktionærer og arbejdere. Principielt er det for så vidt urimeligt at hive en kategori af lønmodtagere ud og sige: de skal have de og de ansættelsesvilkår, de og de opsigelsesregler, de og de efterlønsregler og de og de afskedigelsesregler, sådan som funktionærloven gør det i dag. Men der er grund til at holde fast på det synspunkt, at funktionærgoderne egentlig er af overordentlig begrænset værdi, fordi disse lønmodtagere får lov til at betale for disse goder; der er nemlig intet i verden, der er gratis.

Jeg tror ikke, at der er skabt de store uligheder mellem de kategorier af lønmodtagere, der er ansat på henholdsvis overenskomstvilkår og funktionærlovens vilkår. Retsforbundets gruppe går ind for aftalefriheden og for parternes selvbestemmelsesret. Vi finder, at frihed er det bedste guld i

[Mølgaard.]

munden, som et par digtere har sagt! Vi føler, at det vil være et indgreb i kontraktfriheden og i arbejdsmarkedsparternes ret til at disponere frit, hvis man vedtager dette forslag til folketingsbeslutning.

Vi tror ikke et øjeblik på, at arbejdsmarkedsorganisationerne ønsker dette skridt taget på nuværende tidspunkt, og vi finder det højst urimeligt, om man fra lovgivningsmagtens side griber ind i overenskomstforholdene på arbejdsmarkedet. Man har før set overordentlig dyre skadefølger af forsøg på fra lovgivningsmagtens side at diktere vilkårene på arbejdsmarkedet.

Der er en bevægelse henimod større og større ensartethed for funktionærer og øvrige lønmodtagere som et bredt resultat af frie forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. Vi tror, det er at putte sand i dette fornuftige maskineri at fremsætte et forslag som dette. Verden er så kompliceret efter vor opfattelse, at dette forslag ikke dækker verdens behov. Vi føler, at verden består af så mange spinatbede, at vi erkender, at vi ikke vil jokke bag dette forslag.

Forslagsstilleren (*Ipsen*):

Vi prøver i dette hus gennem vores undervisningslovgivning at skabe lige muligheder for uddannelse. Meningen med dette forslag er også at skabe lige rettigheder senere, således at de kan komme ud og få de stillinger, de ønsker. Men der er jo ikke lige rettigheder, når de kommer ud på arbejdsmarkedet. Om en ung mand af interesse vælger at blive snedker, eller han bliver isenkramespedient, eller han bliver politimand, så er han straks sat ind i en eller anden form for bås.

Vi har hørt nogle af ordførerne sige om forslaget, at vi skal ikke sætte os ned og ensrette. Der skal ikke uniformeres med én uniform. Ja men vi har jo tre uniformer, og er det bedre at have tre end at have én?

Sagen er i virkeligheden den, at de rettigheder, de forskellige grupper har fået tilkæmpet sig ved hjælp af dygtige ledere i deres organisationer, vil de ikke give afkald på til nogle, der befinder sig i samfundet under dem. Vi så sidst, at da syge- og dagpengeordningen blev vedtaget, begyndte man at rejse krav fra HKs side. Det var jo en rettighed, de altid havde haft med løn under sygdom. Hvorfor skulle nu denne ret-

tighed overføres til andre i samfundet? Og sådan vil det hele tiden være, at så længe der er nogle, der har rettigheder, vil de ikke dele dem med andre, uden at de får andel i nogle, der er bedre.

Der er også fra de forskellige ordførere sagt, at det er kompliceret. Ja men der er da heller ikke nogen, der har sagt, at det skal være let. Man siger også, at man skal ikke gribe ind i arbejdsmarkedsparternes overenskomstforhold. Ja men det har man jo gjort i forvejen. Vi har en masse lovgivning for de forskellige områder af arbejdsmarkedet. Jeg behøver ikke at nævne alle de forskellige love, der findes, men tjenestemandsløven, funktionærloven, medhjælperloven, sømandsløven, lærlingeløven osv. er nævnt. Vi har her i dette hus givet forskellige former for love, så derfor kan jeg ikke se, at man ikke skulle kunne give en lov, der omfattede samtlige lønmodtagere i Danmark.

At SF og kommunisterne vil mistænkeliggøre forslaget, kan selvfølgelig ikke forbavse mig. Men når de nu er så interesseret i at betjene arbejderne — og jeg mener, at samtlige lønmodtagere i Danmark er arbejdere og derfor burde have samme vilkår — burde de også være positivt interesseret i dette forslag.

Der er nogen, der taler om behovet. Ja men hvad er behovet? Behovet er der jo, når man må dele op på den måde, man har gjort, fordi nogen skal have visse fordele, som andre ikke skal have andel i.

Jeg skal undlade her at komme ind på de enkelte ordføreres taler og blot sige, at jeg håber, forslaget kan gå i udvalg, så vi kan begynde at bearbejde det.

Simonsen (KF):

Jeg skal lade være med at forlænge debatten alt for meget, men det var hr. Melchior meget engagerede indlæg, som jeg ikke kan undlade at komme med et par enkelte kommentarer til, fordi hr. Melchior ligesom søger at stille det op, som om der er nogle forfærdelige forskelle, som der overhovedet ikke er nogen baggrund for. Nu tror jeg, vi skal passe på, at vi ikke gør forskellene større, end de er. Det er f. eks blevet sagt fra hr. Mølgaards side, og jeg er meget enig deri, at tager man funktionærens situation og sammenligner den med lønarbejderens, så har funktionæren betalt for mange af de sik-

[Simonsen.]

ringsgoder, som han har i forhold til lønarbejderen. Og hvis hr. Melchior prøver at se på, hvordan lønstatistikken har udviklet sig for disse grupper gennem de senere år, vil han konstatere, at det er lønarbejderen, der via sine vel nok friere ansættelsesforhold i virkeligheden har fået den større lønstigning.

Når hr. Melchior taler om, hvorfor der skal være forskel på månedsløn og ugeløn, må jeg dog lige sige, at det har ikke noget at gøre med det her. Man kan godt være ugelønnet og funktionær. Det har alene noget med arbejdets art at gøre. Det har også noget at gøre med, at der er forskellige arbejdsfunktioner i dette samfund. Der er noget arbejde, som man kan lægge til side, når det fløjter, og der er noget arbejde, som skal gøres færdigt, inden man går hjem. Der er knyttet en lang, lang række forskellige ting til det.

Lad mig så endelig sige til hr. Melchior, at disse almindelige problemer med hensyn til forskelle mellem forskellige lønmotagergrupper bliver efter min opfattelse ikke løst ved at lave en fælles ansættelseslov, som ingen i virkeligheden er interesseret i. Nu har vi en funktionærlov, og den kan vi tale meget om, men jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, når jeg siger, at funktionærorganisationerne i virkeligheden er ret ligeglade med en funktionærlov. Det, som funktionærorganisationerne ønsker, er selv at forhandle sig frem til de arbejdsvilkår, som de finder er de rigtige for dem, og som de har mulighed for at få gennemført, og dér spiller funktionærloven for dem i virkeligheden ikke nogen rolle.

Endelig skal jeg sige til hr. Ipsen, nu jeg er heroppe, når han taler om, at man lige så godt kan gå over til én uniformeret gruppe som have tre uniformerede grupper, at der er bare én ting, som hr. Ipsen skal være opmærksom på, og det er, at det er ikke sådan, at de grupper er stationære. Der sker med samfundsudviklingen, som også ministeren gjorde rede for, en vældig forandring fra år til år. Der er flere og flere, der bliver funktionærer, tjenestemandsbegrebet skifter karakter osv., men det foregår på en naturlig måde primært som led i kollektive overenskomster.

Melchior (CD):

Jeg tror, jeg alt har sagt, at jeg er enig i, at det skal ikke være stationært, og det skal ikke være nogen fastlåsning, men jeg fik ikke svar på det rent konkrete spørgsmål, om f. eks. hr. Simonsen kunne forklare mig, hvad der retfærdiggør, at en arbejder får en mindre procentdel af sin løn — det er ikke lønnens højde, jeg taler om, for der er arbejdere, der tjener mere end funktionærer, og omvendt — men en mindre procentdel af sin normale løn under sygdom, end en funktionær og en tjenestemand får? Jeg tror ikke, spørgsmålet kan besvares, og det viser mere end tydeligt, at der er en diskriminering, som er tåbelig, og som organisationerne har mavet sig langt med, men ikke er kommet til vejs ende med. Det har før været sådan, at når der var noget, organisationerne ikke kunne komme igennem med, har de ikke haft nogen at indvende imod, at vi har fået en lovgivning herom. Det gælder f. eks. ferie, ATP, en funktionærlovgivning, en arbejderbeskyttelseslovgivning, og det vil ikke være noget indgreb i organisationernes frie stilling, hvis samfundslovgivningsmagten blander sig i dette.

Jeg vil gerne sige til hr. Mølgaard, som siger, at intet er gratis, at det er da rigtigt. Rigdom og velstand har sine følgesygdomme, men derfor ønsker vi ikke hinanden fattigdom, så der er ikke nogen grund til at antage, at der ikke er et efterslæb hos arbejderne. Det er klart, at der til funktionærgoder hører visse funktionærforpligtelser, men jeg er overbevist om — og jeg har mange år i industrien bag mig — at arbejderne er rede til at forstå, at pligter og rettigheder hører sammen.

Så var det beskæmmende, synes jeg, at kommunisternes og SF's ordfører her talte mere om, hvad andre ikke ville være med til, end hvad de selv ville være med til. Det var dog mere naturligt at tage stilling til de her foreliggende tanker end at tale om, hvad andre ved andre lejligheder ikke har villet være med til. Her er der altså en mulighed for at tage os, der har villet være med til det, på ordet, og derfor skulle I tilsige — det ender vel også med, at I gør det — et medarbejdskab, når det kommer til sagen.

Hr. Kaj Hansen var forbavset over, at der var nogen, der vidste så meget om dette

[Melchior.]

korte lovforslag. For mit eget vedkommende kan jeg sige, at det er, fordi jeg igennem 15 år daglig har arbejdet praktisk med disse problemer og indført nogle af disse reformer. Ikke noget med 90 pct. sygeløn, men for 5 år siden 100 pct. sygeløn, og det var til ene gode for arbejderne og for ejerne af den virksomhed. Det fungerer da også den dag i dag, og det gælder et antal virksomheder. Der er ingen steder, man er gået over til månedsløn. Jeg ved godt, at det er en lille ting, men det er bare sådan at typisk eksempel på, at den lille smule klasseforskel, vi har her i landet, hæger vi om, og det er det, jeg synes vi skal holde op med. Færemomentet er nemlig det — og det må arbejderpartierne være opmærksom på — at arbejderne er en vigende gruppe, fordi der bliver færre af dem, således at de som pressionsgruppe over en årrække på 5 eller 10 år får mindre muligheder, og derfor er det nu, der skal gøres noget ved det, når chancen nu byder sig.

(Kort bemærkning):

Simonsen (KF):

Nu var jeg slet ikke klar over, at hr. Melchior havde stillet mig et spørgsmål, men således provokeret vil jeg gerne sige til hr. Melchior om dette med den uensartede aflønning under sygdom, at jeg i og for sig ikke er uenig i, at det virker meget mærkeligt, at der er denne forskel, men jeg gør også hr. Melchior opmærksom på — jeg tror også, jeg sagde det i mit tidligere indlæg — at funktionærerne har gennem deres lønvilkår betalt for den særlige tryghed, de har haft under sygdom. Jeg kan yderligere føje til, at da man i folketinget for vel 2 år siden behandlede den såkaldte dagpengereform, kom der netop alle disse henvendelser fra funktionærorganisationerne, som ønskede, at disse organisationer skulle have lønkomensation ved næste overenskomstforhandling, fordi den øvrige del af lønmodtagergrupperne, i dette tilfælde lønarbejderne, fik forbedrede vilkår, som skatteyderne skulle være med til at betale. Funktionærerne fastholdt det synspunkt, at de havde fået det betalt gennem mindre lønstigninger. Det synes jeg er meget vigtigt at være opmærksom på, og man kan også føje til, at den gamle sygedag-

pengeordning var et resultat af overenskomstforhandlinger mellem parterne. Det var ikke folketinget, der dengang i så stor udstrækning bestemte. De lovgav, når arbejdsmarkedets parter var nået til enighed, men det var et led i de kollektive overenskomster, og man havde altså i forhandlingerne mellem organisationerne prioriteret andre ting højere end dette.

Tingene er ikke så enkle endda.

Mølgaard (DR):

Jeg har alle dage, så længe jeg har kendt hr. Melchior, anerkendt og erkendt, at hr. Melchior var meget, meget viis. Men det imponerer mig godt nok og overrasker mig en smule, at hr. Melchior i den grad ved, hvad arbejderne i alle brancher, i alle virksomheder og i alle aldre har af ønsker på dette område, og jeg må sætte et spørgsmålstegn ved, om det skulle være et helt generelt ønske i hele arbejderbevægelsen at få indført funktionærlignende goder på disse områder. Jeg må sætte det ekstra spørgsmålstegn ved det, som er begrundet i, at havde det været tilfældet, så tror jeg nok, at arbejderne egne organisationer havde satset lidt mere på at hive dette spørgsmål frem i fronten, når man forhandlede overenskomster på arbejdsmarkedet. Jeg er overbevist om, at arbejdsmarkedsorganisationerne kunne være nået adskilligt videre på dette område, kunne have opnået efterløn og ansættelsesløn og længere opsigelsesvarsler, som man har det i henhold til funktionærloven, hvis man havde satset på det fremfor på de kontante lønninger her og nu. Jeg tror nok, at arbejderbevægelsens organisationer trods alt er forsynet med en sådan forståelse for, hvad medlemmerne ønsker sig, at den prioritering, man reelt har foretaget i overenskomstsituationerne, har været i overensstemmelse med udbredte ønsker i medlemskredsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudval-

[Første næstformand.]

get. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. [af Aage Frandsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 149) findes i tillæg A. sp. 2559, fremsættelsen i tidenden sp. 3726).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Det lovforslag, som medlemmer af socialistisk folkeparti har fremsat, angår nogle bestemmelser i arbejdsløshedsloven, som har givet anledning til vanskeligheder i den praktiske administration.

Lovens § 59, stk. 2 og 3, giver hjemmel til at udstede særregler om nedsættelse af dagpenge for arbejdsløsheds-kassen inden for arbejdsområder, hvor forholdene muliggør, at et ledigt medlem opnår en særlig høj arbejdsløn i en begrænset arbejdstid. I henhold til denne bestemmelse er der, som det også er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, fastsat særregler bl. a. for fiskere, lastoptagere og eksportchauffører. Derimod har der ikke kunnet fastsættes tilsvarende regler for alle områder, hvor der er mulighed for, at medlemmer af arbejdsløsheds-kasser kan opnå en forholdsvis høj arbejdsløn i et begrænset tidsrum. Der er derfor fremkommet en vis forskelsbehandling, som af mange ikke føles rimelig.

Man er da også opmærksom på vanskelighederne ved at administrere bestemmelserne i § 59, og det samme gælder bestemmelserne i lovens § 60, som fastsætter en særlig ventetid for personer, der forud for et arbejdsop- hør har haft en forholdsvis god indtægt.

Spørgsmålet om ophævelse eller ændring af bestemmelserne i lovens §§ 59 og 60 er derfor genstand for overvejelser i landsarbejdsnævnet, der er nedsat efter arbejdsløshedsloven som rådgivende over for arbejds- direktoratet. Nævnet omfatter bl. a. repræ- sentanter for en række organisationer på

arbejdsmarkedet. De har anmodet om, at overvejelserne må blive fremskyndet.

Jeg vil gerne her knytte endnu en kom- mentar til bemærkningerne til lovforslaget. Det siges her, at baggrunden for forslaget er de urimelige konsekvenser af de omhand- lede bestemmelser i loven, som senest har givet sig udtryk i, at et stort antal lastop- tagere i Esbjerg er blevet dømt. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at efter det for arbejdsministeriet oplyste var der tale om, at en række lastoptagere havde givet urig- tige oplysninger om deres løn og arbejds- forhold, og at der i mange tilfælde var tale om egentlig svigagtige forhold.

Erling Dinesen (S):

Det er rigtigt, som arbejdsministeren si- ger, at der er tale om en vis forskelsbehand- ling, og det er naturligvis utilfredsstillende. Jeg forstår, at spørgsmålet om ændringer nu overvejes i landsarbejdsnævnet, og jeg vil gerne føje til her, at vi gerne vil være med til at se nærmere på de særregler, der gælder i de tilfælde, hvor en arbejder opnår en sær- lig høj arbejdsløn for en begrænset periode. Det er i øvrigt også min opfattelse — det siges der lidt om i bemærkningerne til lov- forslaget — at det er noget, der kan klares, og at spørgsmålet kan løses administrativt uden lovændring. Jeg har drøftet det med Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke, som er af samme opfattelse. Det gælder i alle tilfæl- de, når talen er om § 59, stk. 2 og 3. Hvad angår § 60, er det et spørgsmål, om ikke en ophævelse af denne paragraf burde overve- jes, og det sker formentlig også i landsar- bejdsnævnet. Jeg ved, det er et ønske fra arbejdsløsheds-kasserne, som har den princi- pielle opfattelse, at indtægter forud for le- digheden ikke bør have indflydelse på retten til dagpenge.

Vi er som sagt parat til at kigge nærmere på disse ting i udvalget.

Bay (FP):

Jeg skal kort tilsige lovforslaget en velvil- lig, måske kritisk, behandling i udvalget.

Brøndsted (V):

De paragraffer, der røres ved, er undtagel- sesparagraffer omkring dagpengene, og man må nok indrømme, at det er altid vanskeligt